

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U001729

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 15-05-2025

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мельник Катерина Олегівна

2. Kateryna O. Meljnyk

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 011

Назва наукової спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Галузь / галузі знань: освіта

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Сучасні наукові освітні студії: педагогіка, методика навчання іноземних мов і культур, наукова англійська мова

Дата захисту: 27-05-2025

Спеціальність за освітою: Педагогіка і методика середньої освіти. Мова та література (англійська, німецька)

Місце роботи здобувача: Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

Код за ЄДРПОУ: 02125094

Місцезнаходження: вул. Острозького, буд. 32, Вінниця, Вінницький р-н., 21100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 8477

Повне найменування юридичної особи: Київський національний лінгвістичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125289

Місцезнаходження: вул. Велика Васильківська, буд. 73, Київ, 03680, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Київський національний лінгвістичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125289

Місцезнаходження: вул. Велика Васильківська, буд. 73, Київ, 03680, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14.35

Тема дисертації:

1. Формування в майбутніх учителів англійської мови навчально-стратегічної компетентності в професійно орієнтованому аудіюванні.
2. Formation of future English teachers learning-strategic competence in professionally oriented listening.

Реферат:

1. Дисертаційне дослідження присвячене теоретичному обґрунтуванню, практичній розробці та експериментальній перевірці методики формування навчально-стратегічної компетентності у майбутніх учителів англійської мови в процесі професійно орієнтованого аудіювання. Актуальність дослідження зумовлена стрімким розвитком міжнародної освітньої співпраці та необхідністю підготовки майбутніх учителів англійської мови до ефективної комунікації у професійному середовищі. Важливість володіння стратегіями аудіювання у контексті професійної діяльності обґрунтовується потребою педагогів у розумінні автентичних англомовних джерел та участі в міжнародних освітніх заходах. Об'єкт дослідження – процес формування навчально-стратегічної компетентності в майбутніх учителів англійської мови у професійно орієнтованому аудіюванні. Предмет дослідження – методика формування навчально-стратегічної компетентності у студентів закладів вищої освіти на основі моделі змішаного навчання «перевернутий клас». Мета дослідження – обґрунтувати та експериментально перевірити ефективність методики формування

НСТК у професійно орієнтованому аудіюванні майбутніх учителів англійської мови. У дослідженні використано комплекс методів: теоретичні (аналіз, узагальнення, систематизація), емпіричні (експеримент, тестування, анкетування) та статистичні методи для аналізу отриманих результатів. Уперше розроблено та експериментально перевірено модель формування навчально-стратегічної компетентності у майбутніх учителів англійської мови, що інтегрує змішане навчання, цифрові технології та систему вправ для розвитку когнітивних, метакогнітивних та соціо-афективних стратегій. Визначено складові навчально-стратегічної компетентності, що включають когнітивний, метакогнітивний, соціально-афективний та компенсаторний компоненти. Розроблено критерії оцінювання рівня сформованості навчально-стратегічної компетентності, що дозволяють об'єктивно вимірювати динаміку розвитку стратегій аудіювання у студентів. Практичне значення роботи полягає у розробці підсистеми вправ та методичних рекомендацій для викладачів, що можуть бути використані у закладах вищої освіти для оптимізації процесу навчання аудіювання у професійному контексті. Запропонована система вправ передбачає поступове формування навчально-стратегічної компетентності через три основні етапи: ознайомлення, тренування та автономне застосування стратегій у професійно орієнтованому аудіюванні. На першому етапі студенти знайомляться з різними стратегіями аудіювання та їх застосуванням у конкретних комунікативних ситуаціях. Другий етап передбачає виконання спеціально розроблених вправ, спрямованих на розвиток когнітивних, метакогнітивних та соціо-афективних стратегій. Автономне застосування стратегій відбувається в умовах наближених до реального професійного середовища, що сприяє закріпленню навичок ефективного аудіювання. Запропонована система вправ дозволяє підвищити рівень самостійності студентів у процесі обробки аудіоінформації та формує стійкі навички стратегічного слухання. Крім того, впровадження автентичних аудіоматеріалів сприяє розвитку міжкультурної компетентності майбутніх учителів англійської мови. Використання цієї системи сприяє покращенню навичок студентів у сприйнятті автентичних аудіоматеріалів та їх інтерпретації, що є важливим для професійної діяльності майбутніх учителів англійської мови. Крім того, розроблені методичні рекомендації можуть бути впроваджені у навчальні програми та підручники для підготовки фахівців у сфері викладання іноземних мов. Розроблена підсистема вправ може бути інтегрована в курси з методики навчання англійської мови, використовуватися у підготовці вчителів на бакалаврському та магістерському рівнях, а також у програмах підвищення кваліфікації педагогів. Аналіз ретроспективного підходу до проблеми навчально-стратегічної компетентності дозволив узагальнити її структуру, що включає когнітивний, метакогнітивний, соціально-афективний та компенсаторний компоненти. Запропоновано модель формування навчально-стратегічної компетентності, що складається з трьох етапів: ознайомлення, тренування та автономного застосування стратегій у процесі професійно орієнтованого аудіювання. Експериментальна перевірка методики в умовах реального навчального процесу підтвердила її ефективність та доцільність впровадження у програми підготовки майбутніх учителів англійської мови. Отримані результати можуть бути використані для вдосконалення змісту підготовки майбутніх учителів англійської мови, розробки навчальних програм та підручників, а також для сприятимуть удосконаленню методики навчання аудіювання у вищій освіті, а також можуть слугувати основою для подальших досліджень у сфері стратегічного навчання іноземних мов.

2. The dissertation research is dedicated to the theoretical justification, practical development, and experimental verification of a methodology for forming learning-strategic competence in future English language teachers in the process of professionally oriented listening. Relevance of the research is determined by the rapid development of international educational cooperation and the necessity to prepare future English language teachers for effective communication in a professional environment. The importance of mastering listening strategies in the context of professional activity is substantiated by the need for educators to comprehend authentic English-language sources and participate in international educational events. Research object – the process of forming learning-strategic competence in future English language teachers in professionally oriented listening. Research subject – the methodology for forming learning-strategic competence in university students based on the blended learning model of the “flipped classroom.” Research aim – to substantiate and experimentally verify the effectiveness of the methodology for forming learning-strategic competence in professionally oriented listening in future English

language teachers. Research methods: The study employs a comprehensive set of methods: theoretical (analysis, generalization, systematization), empirical (experiment, testing, surveys), and statistical methods for analyzing the obtained results. For the first time, a model for forming learning-strategic competence in future English language teachers has been developed and experimentally verified, integrating blended learning, digital technologies, and a system of exercises aimed at developing cognitive, metacognitive, and socio-affective strategies. The components of strategic learning competence, including cognitive, metacognitive, socio-affective, and compensatory components, have been identified. Criteria for assessing the level of learning-strategic competence formation have been developed, allowing for an objective measurement of the dynamics of students' strategy development in listening. Practical significance of the study lies in the development of a system of exercises and methodological recommendations for educators, which can be utilized in higher education institutions to optimize the process of teaching listening in a professional context. The proposed system of exercises ensures a gradual development of strategic learning competence through three main stages: introduction, training, and autonomous application of strategies in professionally oriented listening. At the first stage, students familiarize themselves with various listening strategies and their application in specific communicative situations. The second stage involves performing specially designed exercises aimed at developing cognitive, metacognitive, and socio-affective strategies. The autonomous application of strategies occurs in conditions approximating a real professional environment, facilitating the consolidation of effective listening skills. The proposed system of exercises enhances students' autonomy in processing audio information and fosters sustainable strategic listening skills. Moreover, the integration of authentic audio materials contributes to the development of the intercultural competence of future English language teachers. The application of this system improves students' ability to perceive and interpret authentic audio materials, which is essential for their professional activity. Furthermore, the developed methodological recommendations can be implemented in educational programs and textbooks for training specialists in foreign language teaching. The developed system of exercises can be integrated into English language teaching methodology courses, used in teacher training programs at the bachelor's and master's levels, as well as in professional development programs for educators. The retrospective analysis of the issue of learning-strategic competence has allowed for the generalization of its structure, which includes cognitive, metacognitive, socio-affective, and compensatory components. A model for forming learning-strategic competence has been proposed, consisting of three stages: introduction, training, and autonomous application of strategies in professionally oriented listening. The experimental verification of the methodology in real educational settings has confirmed its effectiveness and feasibility for implementation in the training programs of future English language teachers. The obtained results can be used to improve the content of English language teacher training, develop educational programs and textbooks, and contribute to further research in the field of strategic foreign language learning.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Chernysh, V., Zadorina, O., Melnyk, K., Khromova, O., Danyliuk, M. (2020). Development of professional competence of present and future teachers under the conditions of transformational processes in education. *Journal for Educators, Teachers and Trainers*, Vol. 11(1). 56-67 <https://doi.org/10.47750/jett.2020.11.01.006> (Web of Science) (Особистий внесок здобувача – вивчення та опис етапів розвитку професійної компетентності педагогів в Україні).

- Chernysh, V., Melnyk, A., Konotop, O., Melnyk, K., Matkovska, N. (2023a) Integration of the Latest Information and Communication Technologies into Pedagogical Practice: Impact Analysis, Effectiveness and Challenges on the way to Sustainable Implementation in Higher Education. *Brasilian Journal of Education, Technology and Science*. Vol.16 No.1, pp.163-172 doi: <https://doi.org/10.14571/brajets.v16.n1.163-172> (Web of Science) (Особистий внесок здобувача – аналіз літературних джерел, проведення розрахунків ефективності використання інформаційно-комунікаційних технологій на професійний розвиток студентів, підготовка статті до друку).
- Черниш, В. В., Мельник, К. О. (2024a). Теоретичні передумови створення системи вправ для формування навчально-стратегічної компетентності в професійно орієнтованому аудіюванні для майбутніх учителів англійської мов. *Іноземні мови*. 4, С.9-16 doi: <https://doi.org/10.32589/1817-8510.2024.4.319761> (Особистий внесок здобувача – аналіз використаних джерел, опис передумов створення системи вправ, формолювання висновків, підготовка статті до публікації).
- Melnyk, K. (2024b). Experimental testing of the effectiveness of the methodology for forming learning-strategic competence in future english teachers in professionally oriented listening. *Вісник науки та освіти* №12 (30) 2024 С. 419-429 [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-12\(30\)-419-428](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-12(30)-419-428).
- Мельник, К.О. (2024c). Підходи до класифікації стратегій у вітчизняній методиці навчання іноземних мов. *Вісник Київського національного лінгвістичного університету*. Серія: Педагогіка, Том 41, С. 43-52 DOI: <http://doi.org/10.32589/2412-9283.41.2024.322955>
- Мельник, К. О. (2021a). Стратегічна компетентність майбутнього вчителя англійської мови. Актуальні проблеми філології та методики викладання іноземних мов у сучасному мультилінгвальному просторі. *Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (24 листопада 2021 р.)*. Вінниця, 92-95.
- Melnyk, K. (2021b). Strategic competence in Listening. *The II Correspondence International Scientific and Practical Conference «MODERN SCIENCE: CONCEPTS, THEORIES AND METHODS OF BASIC AND APPLIED RESEARCH*. Wien, 492-493.
- Мельник, К. О. (2022). Поняття і роль стратегічної компетентності при підготовці вчителя іноземної мови. *Матеріали Міжнародної науково-практичної відеоконференції «Україна у транскультурному й мультимодальному світі»*, 25 травня 2022. Київ: Видавничий центр КНЛУ, 407-409.
- Мельник, К. О. (2023b). Номенклатура навчальних стратегій для формування у майбутніх учителів англійської мови професійно орієнтованої адитивної компетентності. *Матеріали Міжнародної науково-практичної відеоконференції «Наративи сучасної України у світовій геополітиці»*, 18-19 травня 2023 року. Київ: Видавничий центр КНЛУ, 479-480.
- Мельник, К. О. (2023c). Розвиток стратегічної компетентності в майбутніх учителів англійської мови. *Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми філології та методики викладання іноземних мов у сучасному мультилінгвальному просторі»*, 18 жовтня 2023 року. ВДПУ імені Михайла Коцюбинського, 50-52.
- Мельник, К.О. (2023d). Проблеми формування аудитивної компетентності майбутніх учителів іноземної мови. *Журнал крос-культурної освіти / Journal of Cross-Cultural Education*, 2, 56-63. doi: 10.31652/2786-9083-2023-2-56-63.
- Мельник, К. О. (2024d). Педагогічні умови для розвитку навчально-стратегічної компетентності. *Матеріали Міжнародної науково-практичної відеоконференції «Семіотика Української НЕЗЛАМНОСТІ: мова – освіта – дискурс»* (Київ, 16-17 травня 2024 року). Київ: Видавничий центр КНЛУ, 403-405.
- Мельник, К. О. (2024e). Стратегії навчання аудіювання в контексті англійської мови. Актуальні проблеми філології та методики викладання іноземних мов у сучасному мультилінгвальному просторі: матеріали Всеукраїнської наук.-практ. конф., (Вінниця, 30 жовтня 2024 р.). Вінниця : ТОВ «Друк», 43-45.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0117U005347 та 0123U102361

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Черниш Валентина Василівна

2. Valentyna V. Chernysh

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5457-5024

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний лінгвістичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125289

Місцезнаходження: вул. Велика Васильківська, буд. 73, Київ, 03680, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Задорожна Ірина Павлівна

2. Iryna P. Zadorozhna

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1599-1372

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Код за ЄДРПОУ: 02125544

Місцезнаходження: вул. М. Кривоноса, буд. 2, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Микитенко Наталія Олександрівна
2. Natalia O. Mykytenko

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.02**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0003-4975-4404**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Львівський національний університет імені Івана Франка**Код за ЄДРПОУ:** 02070987**Місцезнаходження:** вул. Університетська, буд. 1, Львів, 79000, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Рецензенти****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Зеня Любов Яківна
2. Liubov Y. Zienia

Кваліфікація: д.пед.н., доц., 13.00.02**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-0273-1494**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Київський національний лінгвістичний університет**Код за ЄДРПОУ:** 02125289**Місцезнаходження:** вул. Велика Васильківська, буд. 73, Київ, 03680, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Матвієнко Ольга Василівна
2. Olha V. Matviienko

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.01**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-7306-7594**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Київський національний лінгвістичний університет**Код за ЄДРПОУ:** 02125289**Місцезнаходження:** вул. Велика Васильківська, буд. 73, Київ, 03680, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Ніколаєва Софія Юріївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Ніколаєва Софія Юріївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Стефанова Наталія Олександрівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна